

3 НЕДЕЛЯ СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА В ХРАМ "СВ. ПРОРОК ИЛИЯ"

На 21.06.2015 – 3 Неделя след Петдесетница, св. Литургия отслужи протоiereй Емилиян Костадинов. Св. Православна църква е отредила това да са дни отредени за пост, т. нар. Петров пост, чрез който християнците отдават почит на подвига на св. Първовърховни ап. Петър и Павел. Петровият пост е периодът, в който вярващите се подготвят за приемане на св. Причастие за да участват в радостта на празника и да измолят от св. апостоли тяхното молитвено застъпничество.

О. Емилиян произнесе проповед върху неделното литургийно Евангелие (Мат. 6:22-33). По думите му *„Не случайно тези евангелски текстове са подредени по този начин. Всеки ев. откъс, с всяка следваща седмица ни дава повод за размисъл – за усилване на вярата – първо и второ – за това, да видим къде сме ние в цялата тази картина.“* Той разясни, че в литургийното евангелие (Мат. 6:22-33), което бе прочетено в 3 Неделя след Петдесетница, Бог говори за неща, които са актуални и за момента, като че ли за сега са казани, а именно – за суетата.

По думите на о. Емилиян, чрез този евангелски текст е необходимо да се замислим за това какво внимание трябва да обръщаме на грижата за храната, за дрехите и какво – за душата си. Той отново, ни напомни, че във времето в което живеем все повече сме обзети от материалното, все повече в главите ни се въртят: пари, имоти, благосъстояние. *„От това се поражда и завист – друг грях“.* Примерите на въпросите, които сме си задавали или сме чували околко нас, и които описват нашето духовно състояние бяха следните: *„Защо този има, пък аз нямам?“, „Защо на този му е по-хубава колата, пък моята не е?“, „Защо на този детето учи в еди какво си училище – значи има пари да плаща, пък ние не?“.*

О. Емилиян припомни, че Бог в този евангелски текст казва: *„Погледнете птиците небесни, че не сеят, нито жънат, нито в житници събират; и вашият Отец Небесен ги храни. Не сте ли вие много по-ценни от тях?“* (Мат.6:26) и отново обърна внимание, че е необходимо да започнем да мислим по този начин, да не мислим за материалното дотолкова, че да ни погълне изцяло. По думите му *„имаме шест дни в седмицата да се грижим за своите тела – за храна и т.н. Един ден Бог ни е определил в седмицата – неделята на Господа твоя Бог.“* Той зададе въпроса *„Почитаме ли Го (Бог)?“* и се обърна се към енориашите със следните въпроси: *„Правим ли това, което трябва да правим? Идваме ли редовно на църква? Отдаваме ли този ден на Бога или просто защото е неделя, не сме на работа и гледаме да се наспим и да помързелуваме в къщи? Защо не го направим през седмицата това – да се наспим и да помързелуваме? Защото ни е страх да не ни уволнят от работа, да не изгубим залька, хляба. А „залька“ за душата? Него защо го забравяме? Не е ли той също толкова важен, да не кажа по-важен от залька за хляба?“*

О. Емилиян призова вярващият народ: *„Затова, братя и сестри, е хубаво, когато решим да пренебрегваме по някакъв начин нещо, нека не пренебрегваме душата си! Нека намерим времето и да откраднем от суетата, а да дадем на душата си!“*

КАКВО Е БОЖИЯ ПРАВДА И В КАКВО СЕ СЪСТОИ ТЯ

Едно от най-висшите и несравними Божествени свойства, сили или енергии е Правдата (Правосъдието), което Бог оказва на Своите творения за нормалното, съответстващо на потребностите им битие.

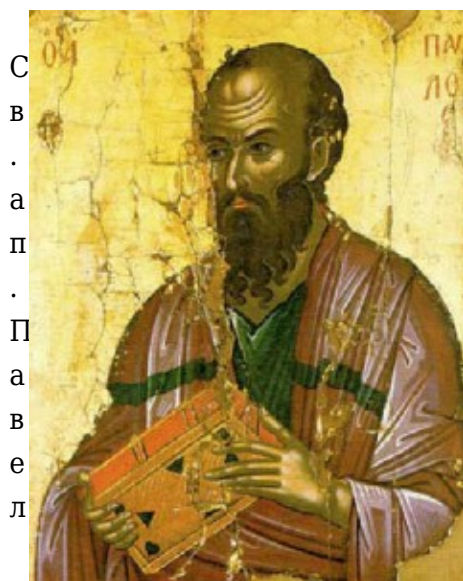
Бог удържа и обема творението по два начина: с творческата Си сила – каза и стана, повели и се яви, и с вседържителната Си сила и Промисъл, с които удържа вселената и направлява всичко, съгласно предназначението му.

По такъв начин Божията Правда се грижи за всяка твар по достоен за нея начин, за да достигне тя целта, за която я е създал Бог. Именно така се съхранява хармонията в природата. Колкото пъти и по каквато и да е причина да се нарушава тя, Божията Правда възстановява

равновесието и благодарение на това се продължава, или по-точно се удължава, съгласно Божествената воля определеното съществуване на творението.

След падението на двете разумни природи, на ангелите и на човека, повлекли след себе си и опорочили останалата твар, станало явно действието на Божествените сили, и особено на Божията Правда. Тя отново връща излезлите от подчинението творения в естественото им положение и ги привежда в порядък или поотделно, или всички заедно, според както им е било определено първоначално от Самия Творец.

Божията Правда съхранява творението и нищо не може да ѝ повлияе или да измени замисъла ѝ. Това се отнася за бездушните стихии. А по отношение на разумните създания, и особено на човека, ако тя се осъществява безусловно, това става, както по всичко е видно, по причина на домостроителството, което по различни пътища изхожда от ползата на всеки поотделно.

Действието на Божията Правда е толкова многостранно, че само малцина и особено просветени от Божествената светлина постигат нейните присъди. В това ни убеждава апостол Павел, който казва: *ако бихме изпитвали сами себе си, нямаше да бъдем съдени; а бидейки така съдени, от Господа се наказваме, за да не бъдем осъдени заедно със света* (1 Кор. 11:31, 32).

Тъй като Бог, както Му подобава, устройва всичко по непогрешим начин, Божията Правда се намесва неумолимо, за да възстанови нарушения порядък на нещата, защото творението не било по погрешка.

Ако не е Правдата Божия да възстановява равновесието, тогава може да се породи погрешното впечатление, че самият факт на създаването на тварта е довел до грешката, а не някакво нарушение или злоупотреба от нейна страна.

Божията Правда, както и другите свойства на Бога, е съвършена и ние я познаваме по две нейни действия: **хармония** и **равновесие**, и продължаваща **всеобхватна Божия любов**.

Дори ако ние нарушаваме заповедта и своя дълг, Бог не отнема от нас Своята удържаща и промислителна любов, не престава да се грижи за нас, тъй като, според апостол Павел,

Божествените Му милости са неизтощими.

Божията Правда се реализира по различни пътища. Псалмопевецът и изкусни във воденето на невидимата бран свети отци ни съобщават за това доста много.

Ако човек внимава над себе си, в своя живот той може да предугажда действието на Божията Правда. Но за това той трябва да заглади своите прегрешения с покаяние и много трудове, пропорционално на слостолюбието, на което се е предал, нарушавайки заповедта. *Погледни моето страдание и моето безсилие и прости всичките ми грехове* (Пс. 24:18). *Коленете ми изнемосяха от пост, и тялото ми се лиши от тлъстина* (Пс. 108:24). *Ям пепел като хляб, пиетието си със сълзи размесвам* (Пс. 101:10). *Ходех тъжен, с наведена глава, като че майка оплаквах* (Пс. 34:14). *Не бъди безмълвен към моите сълзи* (Пс. 38:13). *Защото беззаконията си съзнавам и моят грях е винаги пред мене* (Пс. 50:5).

Нарушението на етическите закони в нашия личен живот или на законите на природата в окръжаващия ни свят влече двойна вина – съгласно закона на всеобемания Промисъл, с помощта на който Бог пази и удържа творението. Противното на здравия смисъл опорочаване на естеството, произтичащо от невнимателност и безразличие, е един от тези видове нарушаване. Другият вид – противоестественото слостолюбиво удовлетворение на страстната част на нашето същество – е развратеност. Затова в двата случая е необходима намесата на Божията Правда за възстановяване на равновесието.

Именно тази велика точност, с която се осъществява Божията Правда, има предвид нашият Господ, когато казва, че ни една йота, или една чертица от закона няма да премине, докато всичко не се сбъдне (Мат. 5:18).

Щом всяко престъпление и непослушание получава *праведна отплата* (Евр. 2:2), какво още ни е нужно да знаем, за да се убедим в безпристрастността на Божията Правда? По тази тема е следващото изречение на светите отци: *“Ако не искаш да страдаш, научи се да не постъпваш лошо!”*. Къде е казано по-ясно. Незаспиващото око на всеобемания Божи Промисъл безпогрешно, както подобава на Бога, с помощта на Правдата наблюдава Своето творение, колкото и непостижимо да ни се струва това.

Автор: Старец Йосиф Ватопедски

Източник: Атонски беседи

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 23.06.2015

На 23.06.2015 отбелязваме паметта на:

Св. мчца Агрипина

Житие на Св. мчца Агрипина

[ЖИТИЕ НА СВЕТА МЪЧЕНИЦА АГРИПИНА – 23062015](#) > [Житие на Св. мчца Агрипина](#)

ПРЕДИ И СЛЕД КРЪЩЕНИЕТО - БЕСЕДИ С НАЧИНАЕЩИЯ

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА БЕСЕДА

– Но съвестта ми не ме упреква в нищо.

– А изпитвал ли си както трябва своята съвест?

Едно от двете: или ти си необикновен човек, или не виждаш ясно своята съвест. Позволи ми да ти кажа откровено: аз съм уверен, че ти си също такъв човек, както и всички, и че е справедливо моето второ предположение.

Съвестта ти не те упреква в нищо? Нека да я изпитаме заедно и да се постареем да се доберем до истината.

Помисли в какви отношения си с Бога? Съзнаваш ли, че ти си длъжен с нещо на Своя Творец и Спасител? Поклоняш ли Му се с всички сили на душата си?

Молиш ли Го ежедневно, със сърдечно чувство, без хладност и разсейване на мисълта?

Благодариш ли Му за безчислените благодеяния?

Безусловно покорен ли си на Неговата воля?

Изпросваш ли от Него прощение на Твоите грехове, с разкаяние и сърдечно умиление?

Обичаш ли Господа повече от всичко и покоряваш ли се на Неговите заповеди?

Какъв дял от твоя живот и твоите мисли има Този, Който трябва да бъде предмет на цялото ти съществуване? Бедните, диви езичници почитат своите лъжливи богове; а ти, познавайки истинския Бог, не живееш ли така, като че Него съвсем го няма?

Съгласи се, че в тези редове ще се намери нещо за твоята изповед!

Ами твоите задължения към ближния – изпълняваш ли ги по най-добрия начин? Сложи си ръка на сърцето; няма ли да видиш и тук своята крайна бедност и забравяне на задълженията?

Милосърдие искрено и деятелно; състрадание към всяка скръб; снизхождение към простъпките и слабостите на твоите братя; уважение към тяхното добро име; прощаване на обидите; любов към враговете; смирение; добър пример; задълженията на гражданин, баща на семейство, син, приятел – изпълняваш ли ти всичко това?

Ето и тук ще се намерят достатъчно неща за изповед.

Що се отнася до твоите задължения по отношение на самия теб, тук ще намериш още повече.

Ти имаш безсмъртна душа; а как се грижиш за нея? Не живееш ли почти така, като че ли изобщо я нямаш? Когато правиш добро, какво те подбужда към това? За действията се съди по намерението; лошото подбуждение разваля и най-добрите дела. Кажете ми, чувството на дълг ли е подбуда за твоите действия? Желанието да изпълниш волята Божия или свои корисни подбуди, гордостта, желанието за признание и похвали?

Как усещаш себе си по отношение на въздържанието и душевната чистота?

Ако някой друг човек би говорил и постъпвал така, както ти неведнъж може би си говорил и постъпвал, какво би помислил за него? Нима това, което ти се струва отвратително в другите, не е такова и в теб.

Това изпитване на съвестта би могло да е и по-пространно; то повярвай ми, не е пълно. Но и това е достатъчно, за да те убеди, ако сам искаш да се убедиш, че в тебе има достатъчно материал за много важна и дълга изповед.

Ела, приятелю, в лечебницата на покаянието, и колкото по-скоро, толкова по-добре; избери си добър духовник, който би могъл да те настави. Ако и не намериш такъв, какъвто би желал, не се спирай заради това; Спасителят ще бъде твой наставник; ти се изповядваш на Господа, а свещеникът, какъвто и да би бил той лично, е само свидетел, на когото е дадена благодат да прощава твоите грехове.

Върви с вяра и покаяние, с крепко упование на Божието милосърдие. Не се бой от това, че не можеш да си припомниш всички свои грехове – стига само причината за това да не е хладност и нерадение. Говори каквото помниш, говори искрено и смирено. Кай се истински, с твърдо намерение да не падаш доброволно в грях. Господ ще ти прости всичко и ще възпълни недостатъка на твоето признание със Своята благодат. Той иска само добра воля и смирение. Разкажанието е същността на изповедта.

Върви, умолявам те; повярвай, че само първата крачка е трудна. Ти ще узнаеш какво чувство на спокойствие ще ти достави прощаването на твоите грехове.

Истинското благополучие на земята – това с мирното сърце, плод на очистената съвест!

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 22.06.2015

На 22.06.2015 отбелязваме паметта на:

Св. свмчк Евсевий, еп. Самосатски

Житие на Св. свмчк Евсевий, еп. Самосатски

[СВЕТИ СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ЕВСЕВИЙ, ЕПИСКОП САМОСАТСКИ - 22062015](#)

ИЗЛЕЗЕ НОВИЯ БРОЙ НА ЕНОРИЙСКИ ЛИСТ "БЛАГОВЕСТИЕ"

Излезе нов **брой 195**, на Енорийски лист **"Благовестие"**. Може да го намерите по-долу

[Енорийски лист - Благовестие, брой 195](#)

ДУХОВНИЯТ ЖИВОТ В СЕМЕЙСТВОТО

Колкото повече човек недоволства, толкова повече съсипва себе си

- Отче, на какво се дължи недоволството и ропотът, и как може да се избегне?

- Дължи се на черногледството и песимизма, а със славословието човек го отхвърля от себе си. Недоволството ражда недоволство, а славословието - славословие. Когато човек не се оплаква за някое затруднение, което го е споходило, но прославя Бога, тогава дяволът се пръска от яд и отива при някой друг, който се оплаква и недоволства, за да обърка още повече живота му. Защото колкото повече човек недоволства, толкова повече съсипва себе си.

Някои пъти дангалакът ни ограбва и ни довежда до такова състояние, когато нищо не ни радва. А човек може за всичко да се радва духовно, да славослови и да има Божието благословение. Ето, познавам едного на Света Гора, който, ако завали и му кажеш: "Пак вали", започва: "Да, постоянно вали, ще изгнием от толкова влага". Ако след малко дъждът спре и му кажеш: "Е, не валя много", казва: "Ами да, та дъжд ли беше това? Ще изсъхне земята..." И не можеш да кажеш, че не е добре с ума си, но просто е свикнал да роптае. Уж е умен, а мисли като безумен!

Недоволството и ропотът донасят проклятие. Все едно човек сам проклина себе си, след което идва Божият гняв. В Епир познавах двама земеделци. Единият беше глава на семейството, имаше една-две нивички и поверяваше всичко в Божиите ръце. Трудеше се колкото може, без да чувства душевен смут. "Ще направя каквото успея", казваше си. Понякога някои снопи му изгниваха поради дъжда, понеже не успяваше да ги прибере, други му разпръсваше вятърът и въпреки това за всичко казваше: "Слава Богу", и всичко му вървеше добре. Другият имаше много ниви, крави и т.н., а нямаше и деца. Но когато някой го попиташе: "Как я караш?", отговаряше: "Остави се, по-добре не питай". Никога не казваше "Слава Богу", винаги недоволстваше. И да видите, постоянно я крава ще му умре, я нещо друго ще му се случи. Всичко имаше, но нямаше успех.

Затова казвам, че славословието е велико нещо. От нас зависи дали ще вкусим от благословиите, които Бог ни дава. Как обаче да ги вкусим, след като Бог ни дава например банан, а ние мислим колко по-хубави неща яде еди-кой си богаташ? Колко хора ядат само гол сухар, но ден и нощ славословят Бога и се насищат с небесна сладост! Такива хора придобиват духовна чувствителност и разпознават Божиите милувки. Ние не ги чувстваме, понеже сърцата

ни са хванали кора и не сме доволни от нищо. Не разбираме, че щастието е във вечността, а не в суетата.

Автор: Св. Паисий Светогорец

Източник: За семейния живот – Слова, том 4

БОРБАТА СЪС СТРАСТИТЕ И ПЪТЯТ КЪМ ПОКАЯНИЕТО

1. Какво са страстите

сиф Ватопедски

В началото, когато човекът бил токущо сътворен, той, бидейки образ Божий, не допускал нищо неразумно нито в мислите, нито в живота си. Мислите и движенията му били правилни, понеже той бил просветен от Божествената благодат.

Обаче, след като човекът бил прелъстен и скъсал връзката си с Първопричината на всесъвършенството, по личността му веднага бил нанесен съкрушителен удар, и началната простота била наследена от сложността. Именно по такъв начин неразумното начало заело мястото на разумното.

От този момент насилието на неразумното начало развратило всички сили на човешката личност и произвело страстите в света. И сега помислите и действията на човека се раждат не на основата на действителната необходимост, но от лошите привички и от навика в тази страст, която господства в човека.

Всяка неразумна мисъл или енергия се явява страст, защото се привежда в действие не от

разумни закони или по необходимост, но се ражда от скотска и бесовска похот.

Началото на страстите следва да се търси в неправилното използване на разсъдъка, което на практика влече след себе си злоупотреба с всичко останало. Такава поквареност е неразумно по действие начало и подлежи на обвинение не само от страна на Божията Правда, но се осъжда и от човешкото правосъдие. Затова и съществуват съдилища и затвори.

Трите страсти исполини, както ги наричат светите отци, са **сластолюбието, сребролюбието и тщеславието**.

Ако те надделеят в човека, раждат три достойни за себе си тирани: **безгрижието, забравата и нехайството**, които на свой ред поразяват силите на душата и ума.

2. До колко е вреден гневът и кои са причините, които ги предизвикват

Човешкият гняв не върши Божия правда (Иак. 1:20) – така апостол Иаков характеризира пагубността на гнева. За това свидетелстват и пророците: Видът на гневливия е неприятен (Притч. 11:25 – слав.). Помрачи се от скръб (от гняв – по превода на 70-те) окоито ми (Пс. 6:8). И светите отци особено подчертават: *“гневливият човек, даже и мъртвец да възкреси, е неприятен”*.

Ако Самият Създател, Вседържител и Господ на всички твари е кротък и смирен, представете си какъв предел на развращение и тление е достигнал човекът, частта от творението, ставайки съсъд на гнева! Какво друго е гневът, ако не състояние на безумие, прибежище на пагубата, част и естество на дявола, самата погубел – в сравнение с Бога, Който е Вселюбов?

Причините, извикващи гневната страст, са многочислени, но сходни помежду си, и зависят една от друга, тъй като ги свързва користолюбието и себелюбието. Където тържествува гибелният егоизъм, там задължително присъства и неговата сянка – гневът.

Себелюбието се състои от две части – **материална** (телесна) и **духовна** (психическа). От тук се раждат и двата вида страсти – телесните, и душевните.

Защо обаче възниква гневът? Защото на пътя на себелюбието възникват препятствия. Тези, които са управлявани от безсмислени влечения и наслаждения – в злобните и заробени от плътски страсти – страхът да се лишат от възможност за тяхното удовлетворяване извиква гняв.

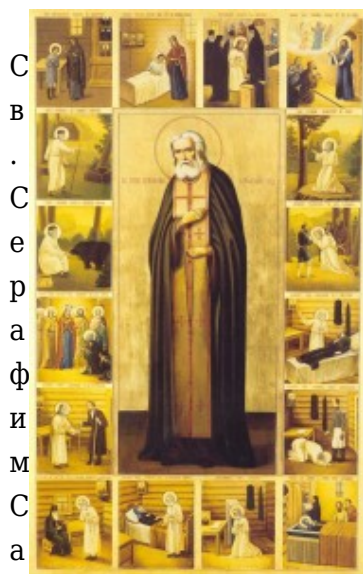
Същото се случва и с пленниците на душевните страсти – **тщеславието, егоизма, гордостта,**

честолюбието и др.

Всички те са движещи сили и оръдия на гнева, които ни отделят от съвършените Любов и Живот – Бога, и ни подготвят смърт и място в ада със сатаната.

Господ, нашето Възкресение и живот, ни предлага изкупление и свобода, като ни учи на подобаващо поведение: като се търпите един други с любов (Еф. 4:2), всекиму, който ти проси, давай, и от оногова, който взима нещо твое, не изисквай назад (Лук. 6:30), обичайте враговете си... и молете се за ония, които ви обиждат и гонят (Мат. 5:44), всичко, което искате да правят вам човеците, същото правете и вие тям (Мат. 7:12) и благославяйте, а не кълнете (Рим. 12:14).

3. Как може да се излекува слабохарактерният човек, който лесно изпада в осъждане

офски

Характерът на някой човек се счита за слаб, когато той е лишен от Божествената благодат, която усъвършенства и удържа всичко, тъй като лекува немощното и възпълва недостигащото. Това подчертава и нашият Господ, когато казва, че без Мене не можете да вършите нищо. (Иоан. 15:5). Освен благодатта, за привличане на Божията помощ е необходимо още разположението на човека и неговото лично участие в съответствие с разумните етически закони и Божествените заповеди.

Човекът, който лесно осъжда другите, прави това, защото неправилно е привикнал да изследва не своите, а чуждите постъпки и мисли. Той забравя словата на Писанието: *не съдете, за да не бъдете съдени* (Мат. 7:1) и *с какъвто съд съдите, с такъв ще бъдете съдени* (Мат. 7:2). Навикът с такава лекота да се осъждат думите и постъпките на другите, е болест на душата, която произтича от закоравяването на разумните сили на ума, и представлява в действителност порождение на егоизма. За разпознаване и признаване на нашите собствени заблуждения и грешки се изисква да обърнем на себе си сериозно внимание, съпроводено със самоукорение.

Необходимо правило и основен житейски принцип трябва да стане за човека Евангелският закон, без който той не може да постъпва по правда. Законът на духа, който дава живот (Рим.

8:2) и който може да ни избави от смъртта, която ни е постигнала, ни чертае нов път в живота. Любовта съединява “разномислещите в едно”, свързва с общи връзки, създава единно общество. Тя учи, че сме длъжни да полагаме душите си за братята (1 Иоан. 3:16) *да носим един другиму теготите* (Гал. 6:2) и *всичко у нас да става с любов* (1 Кор. 16:14).

Незнаенето на Евангелското учение ни отдалечава от Божествената благодат и позволява на неразумното начало да ни оказва въздействие. Ако човек не знае Бога и следователно не е достигнал още просвещение, той е принуден да блуждае в своите съждения. От тук започват и всички тези “защо”, “ако”, “възможно ли е”, а така също произтичат осъждане, противене, непослушание, ненавист и въобще всякакво зло.

Да се противостои на всичко това е възможно с помощта на Господа, Който е казал: Нова заповед ви давам, да любите един другия (Иоан. 13:34) и по това ще познаят всички, че сте мои ученици, ако любов имате помежду си. (Иоан. 13:35). Всеки, който се старае да спазва закона на Евангелската любов по заповед на нашия Господ, се избавя от злото. И тогава вече той не осъжда, не мисли за злото и не постъпва лошо. Без особени усилия се избавя от ветхия човек и от всеки закон на тлението, защото любовта устройва всичко.

4. Практически средства, които съдействат на покаянието и водят към него

Доколкото покаянието е поправяне на съгрешенията с дело или мисъл, първото, което ни е нужно, е да се отдалечаваме от поводите и причините, които ги предизвикват.

След това трябва да вземем мъжествено и твърдо решение – нещо, което по принцип не е чуждо на нашия характер и воля – да не повтаряме повече това, в което до този момент сме се провинили. Това решение трябва да се съедини с постоянно призоваване на Божията помощ и така ние ще върнем Божията благодат, която сме оскърбили и прогонили от себе си с греховете си.

Същината на покаянието и на последващото го изцеление, което така жадува човек, е в поемането върху себе си на много трудове – духовни и физически.

Чрез трудовете се съкрушава и унищожава сластолюбието, извикано към живот от нашето себелюбие и проявяващо се по различни начини – тъй като всяко престъпление и непослушание ще получи праведна отплата (Евр. 2:2). Ето пример за това, как се извършва

Божественото правосъдие, което се отвращава от неразумното начало, влязло в действие чрез нарушаване на законите и принципите на съществуване на нашата земна ипостас.

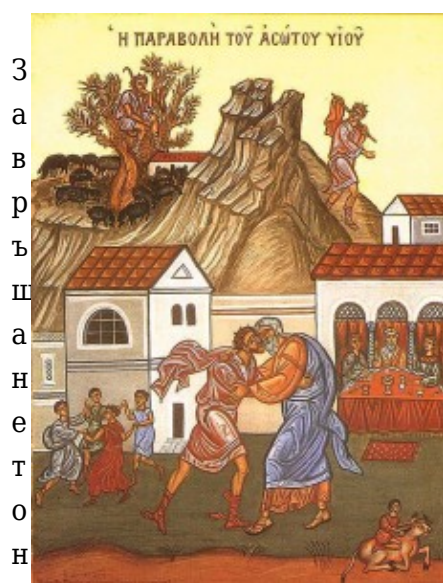
Както вече споменахме по-горе, неспособността на природата ни да прави верни съждения, неизбежно влече след себе си и невярно отношение към заобикалящия ни свят. И така ние веднага многократно съгрешаваме и като основно следствие от греха идва сластолюбието – майката на смъртта. Друго лекарство и средство за борба с тази опасност освен спасителното трудолюбие не съществува.

По тази именно причина духовниците дават правила на тези, които вървят по пътя на покаянието. Така те извикват в духовните си чеда неволно трудолюбие като средство за борба със сластолюбието, произлязло от престъпването на заповедите.

Много помага на този, който пребивава в състояние на постоянно и истинско покаяние, в дълбоко размишление за нашето предназначение. Какви сме били в началото на нашето сътворение, когато лукавството и подобните на него страсти още не са били пленили душата, докъде сме изпаднали и накъде трябва да се стремим с Христовата благодат.

Ако подобни размишления ни съпровождат и неразделно присъстват с нас, ние никога няма да се поддадем на гнева и на предизвикателството, което ни отправя неразумното начало и законът на покварата.

5. За какво е нужна изповедта

блудния син

Изповедта е първият елемент на покаянието. Нейното значение виждаме в притчата за блудния син: Ще стана и ще отида при баща си и ще му река: татко, съгреших против небето и пред тебе, и не съм вече достоен да се нарека твой син (Лук. 15:18, 19).

С думите ще стана той показва своето изправяне от предишното падение, разрива с беззаконно направения по-рано избор и направените грехове. С признанието съгреших той иска прошка. Следващият елемент на действителното покаяние е смирението, потъпкващо неразумното

начало, в което егоизмът и високомерието на заблудения намират своето прибежище. И не съм вече достоен да се нарека твой син! Доброволното признание за това, че вече я няма връзката с бащата, е необходимото доказателство за осъзнаването на своята простъпка и за действено връщане на човека в естественото му състояние.

Различни места от Писанието указват необходимостта от изповед като практическо доказателство за покаянието. Чрез изповедта човек разкрива своето поражение, предателство и отричане от своите задължения, от които е произтекло падението и гибелта. Той разкрива вината си и с това отстранява причината и всичко, което го е довело до поражението, а след това окончателно вече се връща към Отца, връзката с Когото е била прекъсната от греховете и престъпленията.

За всяка простъпка и за всяко непослушание човекът носи двойна вина: телесна, чувствена, и с душата – заедно с ума, откъдето започва и предателството. Без изповед покаяние не е възможно, както и изповед без покаяние. Това безусловно са две неотделими едно от друго средства за спасение.

Основната причина за заблудението на човека е лъжливото съждение, което произнася умът. Покаянието означава обръщане на ума към правилно съждение и към правилен начин на мислене, така че вече да няма място за неразумното начало. Бог по Своето човеколюбие е приел това връщане на човека в състояние на духовно равновесие и е направил покаянието най-велико благо за нашата природа – след като сме загубили едемското богоподобие.

Покаянието не бива да се пренебрегва, тъй като, според Писанието Кой ще се роди чист от нечист? Ни един (Иов. 14:4).

На кого е по силите да опише величието на Божието човеколюбие и благост към човека, когато Бог го приема – ако той се обръща с покаяние – колкото и голямо да е неговото предателство и престъпление?

И кой може да опише убожеството и помрачението на заблудения човек, когато той отхвърля и потъпква дара, призоваващ отстъпника и предателя в лоното на Любовта и отеческите обятия, избавяйки го от вечното и страшно осъждане?

Наистина, ако Божието човеколюбие не ни беше дало покаянието, нищо тогава не би ни дало и домостроителството на нашия Спасител, тъй като поради действащото в нас тление, ние бихме погубили всичко, прекарвайки през целия си живот в грехове и престъпления.

Нека никой от потомците на общия наш корен – Адам да не пропуска да се ползва в живота си от най-великия дар – покаянието, за да не ридае напразно в бъдещия живот.

Плачът и сълзите в този живот са най-главните и най-полезните оръдия на истинското покаяние, и нека този, който правилно извършва своето покаяние, да не отстъпва от тях.

Автор: Стареца Йосиф Ватопедски

Из "Атонски беседи"

СУЕВЕРИЯ СРЕД ДНЕШНИТЕ ХРИСТИЯНИ

СУЕВЕРИЯ, СВЪРЗАНИ С ЦЪРКОВНИТЕ ТАЙНСТВА И ОБРЕДИ

Почти всеки съвременен свещеник може да посочи много примери от духовния си опит, които показват потресаващо духовно невежество от страна на някои „вярващи“. Тук ще се опитаме да изброим някои от най-известните суеверия, съпътстващи християнските Тайнства и обреди.

Кръщение. Много хора пристъпват към това тайнство не от желание за съединяване с Господа Иисус Христос, вечно спасение и прошка на греховете, а от суеверни и неправилни подбуди (най-често грижи за телесното здраве): „да не ме боли повече главата“; „да ми се оправи язвата“; „детето да плаче по-малко“; „да не ми правят уроки“ и т.н.

Други считат, че им е направена магия и поради това искат да се кръстят повторно. Имало е хора, които са идвали на Света Гора, за да се кръстят повторно само поради светостта на мястото, „за да хване повече“. Трети пък наричат кръщаващия се с някакво тайно име, за да бъде защитен от уроки, магии, лош поглед и т.н.

Друго странно суеверие е свързано с подаряването на кръстче за новопокръстения – ако в основата на кръста е изобразен череп, то детето, което носи такъв кръст ще бъде нещастно цял живот; ако пък няма череп – ще бъде щастливо. Някои хора стигат и още по-далече в подозренията си: „А свещениците сигурно знаят това, но нищо не ни казват. Може би не искат всички да бъдат щастливи...“

Типично суеверие е твърдението, че ако кръщаваното дете не заплаче по време на обливането с вода, то трябва нарочно да се ощибе, за да заплаче; в противен случай детето уж не било кръстено правилно. Ако пък восъкът с постриганата коса падне в кръщенския купел, това си е направо лош знак.

Непонятно защо някои свещеници не желаят да кръщават едновременно двама (или повече) човека в една и съща кръщенска вода (1). Няма никакви богословски пречки за това. Ако мнението на тези свещеници беше правилно, то излиза, че масовото кръщение в древността на много православни народи (грузинци, българи, руснаци и т.н.) в реки, езера и морета е било погрешно.

Изповед. Хората не се каят за греховете си, а само разказват на свещеника за проблемите си.

Или пък считат, че след една такава „изповед“ всички проблеми сами ще се разрешат. Често пъти хората по навик изброяват греховете си, без да имат истинска решимост за борба със страстите.

Други пък искат свещеникът сам да скъса листчето с писаните грехове, възприемайки това като някакво велико свещенодействие. Появяват се и повърхностни ръководства за подготовка за изповед от рода на „1001 гряха“, или „10000 гряха“. Там не се говори за най-важното при изповедта – сърдечното съкрушение и решимостта за изправление, а механично се изброяват голямо множество „най-тънки“ грехове.

Евхаристия (Св. Причастие). Съществуват множество суеверни подбуди за приемане на Св. Причастие. Причастяват децата, за да не ги боли стомахчето, възрастните пък се причастяват за вдигане на хемоглобина.

Други разбират причастяването като „прочистване“ на организма или вид „енергийно зареждане“. Трети считат, че след приемането на Св. Причастие не трябва да целуват никого и нищо, понеже благодатта щяла да премине върху целунатия предмет (но тук трябва да отбележим, че благочестива причина за „нецелуването“ има причастник, който добре осъзнава собственото си освещаване чрез св. Христови Тайни и поради това не желае да постъпва лекомислено).

На някои места свещениците не разрешават на миряните да се причастяват по-често от четири пъти в годината. На други места е точно обратното, всеки мирянин е длъжен да се причастява всяка седмица или дори още по-често (има случаи, особено в Русия, когато благословението е за св. Причастие всеки ден). Разликата между всички тези практики е толкова драстична, че понякога хората от съседни енории (или манастири) взаимно едни други се обвиняват едва ли не в ерес (или в голямо отстъпление).

Но би трябвало всички да разбираме (включително и свещениците), че не може да съществува „абсолютна рецепта“ за св. Причастие, която да е съвсем еднаква за всички. Хората много се различават един от друг, духовното им ниво също се различава. А и сам човек се изменя във времето, пада и става, напредва или деградира. Ако свещеникът е духовно мъдър, тогава сам той, въз основа на доброто познаване и общуване с енорияшите си, трябва да направи индивидуална преценка за всеки поотделно дали е готов за св. Причастие (или кога ще бъде). Всъщност за такава индивидуална преценка се говори и в едно от правилата на св. Василий Велики.

Защото когато механично се опитваме да прилагаме „причастната практика“ на първите християни (които несъмнено са се причастявали много често), странно защо не се опитваме да „приложим“ и техния изключително строг живот, тяхната непрестанна подготовка за Вечността. За разлика от нашите студени сърца, техните са горели от искрена любов към Бога (доказателство за което са и стотиците хиляди християнски мъченици от първите три века), а ако пък понякога са падали в грях, то епитимииите за това са били наистина тежки. И когато цитираме св. Йоан Златоуст с неговите призови за честно приемане на св. Причастие, то нека не пропускаме и неговите призови за всестранна духовна подготовка преди приемането на св. Причастие (2). Защото иначе се получава изопачаване на истината, някакъв вид сектантство – едно ни харесва и го приемаме, а друго безотговорно отхвърляме. Нека винаги се стремим към цялата Истина!

Но да продължим с нашето изложение. Поради случаи на злоупотреба със св. Причастие през IV век, се преустановява древната християнска практика на даването на св. Причастие в ръка и носенето му по домовете. За съжаление има и съвременни случаи, които някои хора злоупотребяват със светинята, приемайки св. Причастие с магически и магьоснически цели, като преследват чисто земни блага. Това на практика е поругаване със светинята и такива хора навличат върху себе си Божието проклятие.

Има и хора, които гладуват (или не ядат месо и риба) по няколко часа след приемане на св. Причастие, за да можело То да извърши своето действие. Такива хора уж се подвизават „по християнски“, но всъщност разсъждават по един изключително механичен начин, забравяйки за свръхестествената природа на това най-велико Тайнство. Трябва винаги да помним, че св. Причастие осветява **по Божествен начин** човешките душа и тяло и не следва обичайните закони на човешкото естество.

Малко по-различно по характер е и строгото изискване да не се плюе три дни след причастяване. Само че по тази логика през тези три дни не трябва и да се храним, използвайки лъжици и вилици, защото нали ги облизваме (макар и неволно). Наистина, трябва с голямо благоговение да се отнасяме към Божествената светиня, но не и да имаме „ревност не по разум“.

Има и друга крайност, когато хората преяждат, препиват или изпадат в голямо празнословие и светско веселие, след като са се причастили. Затова е най-добре, ако при удобен случай могат да останат за известно време сами и сърдечно да благодарят на Бога за всичко, което Той щедро ни дава. И сред суетата, която често ни заобикаля, да се скрием във вътрешната стаичка на сърцето и там да срещнем нашия Създател.

Елеосвещение (Маслосвет). Хората често възприемат това тайнство като последно, предсмъртно помазание. Ако пък болният оздравее след помазването с осветения елей, считат, че той не трябва да яде месо и да встъпва в брак, или да води какъвто и да е съпружески живот.

Понякога се наблюдава неправилно и суеверно отношение към останалия след тайнството елей. Това се дължи най-вече на невежество, но за съжаление се среща и злонамереност.

Автори: ѝеромонах Висарион (Зографски) и ѝеромонах Йоан (Филипов)

Този текст се публикува по благословението на йеромонах Висарион (Зографски)

ЖИТИЯ НА СВЕТИИ ЗА 18.06.2015

На 18.06.2015 отбелязваме паметта на:

Св. мчци Леонтий, Ипатий и Теодул

Житие на Св.мчци Леонтий, Ипатий и Теодул

[ЖИТИЕ НА СВЕТИ МЪЧЕНИЦИ ЛЕОНТИЙ, ИПАТИЙ И ТЕОДУЛ - 18062015](#)
